

Jongeren zien bijbaantje in horeca of winkel niet meer zitten: “Die lange dagen werden mij te veel”

(1) Vroeger ging je tomaten plukken of vakken vullen bij een supermarkt, nu liggen veel meer bijbanen voor het oprapen. Winkels, horeca en bezorgdiensten schreeuwen om extra handjes. “Jongeren zijn kieskeuriger.”

(2) Rishi Doerdjan (19) begon een paar jaar geleden als vakkenvuller bij Jumbo. Een prima bijbaan, zegt hij, maar het reizen met de tram van huis naar de supermarkt ging hem steeds meer tegenstaan. Een bijbaan in de horeca, dát leek de jonge Hagenaar wel wat. En dus solliciteerde hij als keukenhulp/afwasser in een Aziatisch restaurant in de binnenstad. De hele zomervakantie kon hij daar ‘lekker veel uren’ draaien, maar toen zijn studie Interieurdesign weer was begonnen, besloot hij na enige tijd op zoek te gaan naar iets anders. “Na een schooldag ging ik meteen door naar het restaurant: ik was daarna vaak pas om 23.00 uur thuis”, legt Doerdjan uit. “Die lange dagen werden mij te veel. Bovendien wilde ik graag een bijbaan die zou aansluiten bij mijn studie.” Hij probeerde het bij zijn favoriete interieurwinkel Søstrene Grene. En weer was het raak: Rishi mocht langskomen voor een gesprek, dat zo goed verliep dat hij werd aangenomen. Zo’n anderhalf jaar werkt hij met plezier in de weekenden en soms doordeweeks, maar binnenkort zet hij er toch weer een punt achter. “Ik doe inmiddels een theateropleiding en wil een baantje dat daar bij past”, zegt hij. “In de bioscoop, of in de schouwburg of het filmhuis.”

(3) Jobhoppers

Tja: waarom in een bijbaan blijven hangen als je het elders leuker denkt te krijgen of meer kunt verdienen? Het aantal jonge jobhoppers stijgt, weet Anoeshka Maaskant van jongerenuitzendbureau YoungCapital. “Dat heeft alles te maken met het feit dat er ontzettend veel vacatures openstaan. Het aantal jongeren dat werkt, neemt toe (50 procent tegenover 43 in 2013, red.), maar het aanbod in bijbanen is groter.” Met als gevolg dat jongeren steeds strengere eisen kunnen stellen en niet meer zijn aangewezen op de (lokale) supermarkt of snackbar. YoungCapital deed er onlangs onderzoek naar. “Jongeren willen het liefst zelf hun uren indelen en niet gebonden zijn aan een vast rooster”, vertelt Maaskant. “Ze geven bovendien de voorkeur aan een bijbaan waarbij zij toeslagen krijgen in de weekenden en avonden én ze letten in toenemende mate op secundaire arbeidsvoorwaarden. Worden er teamuitjes gehouden? Kunnen ze doorgroeien binnen het bedrijf en worden er opleidingen aangeboden? Daar hechten ze waarde aan.”

(4) Volgens Bas van Weegberg, student en voorzitter van vakbond FNV Jong, werken jongeren met name om hun studie te kunnen betalen, hun huis te kunnen bekostigen en 's avonds te kunnen eten. "Maar als je veertig uur studeert, kun je moeilijk óók nog achttien uur werken", zegt hij. "Wie maar een paar uurtjes per week de tijd heeft, werkt liever niet voor het minimumloon in de horeca. Zéker niet als je dan ook nog kans hebt om last minute afgebeld te worden, omdat het slecht weer is. Een beetje zekerheid is belangrijk." En dan moet de inhoud er ook nog toe doen. "Een baan die goed op het cv staat of aansluit bij de studie, wint het van werk dat alléén maar geld oplevert", aldus Van Weegberg. Maaltijdbezorgdiensten, postbedrijven, restaurants, winkels: werkgevers staan te springen om personeel. Op een druilerige zaterdagavond thuis ruim een uur op je pizza(bezorger) wachten, is geen uitzondering meer en er zijn zelfs horecazaken die de deuren moeten sluiten, omdat het rooster niet rond is te krijgen.

(5) Scooterrijbewijs

Om toch personeel te trekken, is het belangrijk dat een werkgever zich onderscheidt van andere bedrijven, vertelt Anoesha Maaskant van YoungCapital. "Zorg bijvoorbeeld dat werknemers bij jou wél die vrije dag naar keuze kunnen krijgen", zegt ze. "Kijk of je toeslagen kunt bieden of geef je medewerkers, zoals Domino's Pizza momenteel doet, de kans een scooterrijbewijs te halen."

Ten slotte valt volgens Maaskant winst te behalen op flexibiliteit. "Bedrijven hebben grote moeite om personeel te vinden, maar komen vervolgens wel met een enorm eisenpakket in hun vacature. Het risico is dat potentiële medewerkers afknappen als ze aan één van de functie-eisen niet voldoen, terwijl ze wellicht wél over andere kwaliteiten beschikken die van waarde zijn. Dus, werkgevers, zet die oogkleppen af!"

*Naar een artikel van Malou Seijdel,
Algemeen Dagblad, 25 september 2019*

- 1p 17 In alinea 2 staat "En weer was het raak."
Wat wordt hiermee bedoeld?
- A dat Rishi weer een baan had die niet bij zijn studie past
 - B dat Rishi weer een nieuwe baan had
 - C dat Rishi weer genoeg had van zijn bijbaan
 - D dat Rishi weer moest overwerken
- 1p 18 Welk tussenkopje past het best boven alinea 4?
- A Belangrijke factoren
 - B Diverse werkgevers
 - C Minimumloon in horeca
 - D Rol vakbond

- 1p 19 In alinea 4 staat “En dan moet de inhoud er ook nog toe doen.”
Wat wordt hiermee bedoeld?
- A De werkzaamheden die je moet uitvoeren, moeten leuk zijn.
 - B De werkzaamheden die je moet uitvoeren, moeten passen bij je opleiding.
 - C Een baan moet een hoog salaris hebben.
 - D Een baan moet je voldoende zekerheid bieden.

- 2p 20 Waarom zien jongeren een bijbaantje in horeca of winkel niet meer zitten?
Geef bij elke reden aan of deze volgens de tekst waar of niet waar is.
Zet in de uitwerkbijlage steeds een kruisje in de juiste kolom.

	waar	niet waar
Jongeren hebben de banen voor het uitkiezen.		
Jongeren vinden het salaris in de horeca te laag.		
Jongeren vinden het vervelend dat ze geen vast rooster hebben.		
Jongeren willen niet in de avonduren werken.		

- 1p 21 In alinea 2 wordt beschreven waarom Rishi kieskeurig is.
→ In welke andere alinea of alinea's wordt uitgelegd waarom jongeren kieskeuriger zijn?
Geef bij elke alinea aan of dit er wel of niet wordt uitgelegd.
Zet in de uitwerkbijlage steeds een kruisje in de juiste kolom.

	wel	niet
alinea 3		
alinea 4		
alinea 5		

- 1p 22 Geef bij elke uitspraak aan of deze waar of niet waar is volgens de tekst.
Zet in de uitwerkbijlage steeds een kruisje in de juiste kolom.

	waar	niet waar
Een bedrijf moet zijn best doen om meer te bieden dan andere bedrijven.		
Het aantal jonge mensen dat vaak van baan wisselt, neemt toe.		
Werkgevers zouden meer eisen moeten stellen aan hun personeel.		